

SĄD NAJWYŻSZY

Rzeczypospolitej Polskiej

Sąd Najwyższy

Zespół Prasowy

Warszawa, dnia 10 października 2019 r.

PP II-0610-26/19

KOMUNIKAT

w sprawie procedury wnoszenia i rozpoznawania przez Sąd Najwyższy protestów wyborczych w związku z wyborami do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonymi na dzień 13 października 2019 r.

W związku z wyborami do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, jakie mają zostać przeprowadzone w dniu 13 października 2019 r. uprzejmie informujemy, że sądem właściwym do rozpoznawania protestów wyborczych jest Sąd Najwyższy. Rozpatrywanie protestów należy do kompetencji Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Przepisy dotyczące ustalania wyników głosowania i wyników wyborów do Sejmu i Senatu RP znajdują się w Działach III i IV ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684 t. jedn.). Poniżej przedstawiamy najważniejsze informacje dotyczące procedury wnoszenia i rozpoznawania protestów przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP i do Senatu RP przez Sąd Najwyższy.

1. Protesty przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP i do Senatu RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego (Poczta Polska) jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (art. 241 § 1 k.wyb.).
2. Wyborcy przebywający za granicą lub na polskim statku morskim składają protesty odpowiednio właściwemu terytorialnie konsulowi lub kapitanowi statku. Wyborca obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu (art. 241 § 2 k.wyb.).
3. Protest wyborczy można wnieść z powodu dopuszczenia się określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego przestępstwa przeciwko wyborom, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów i mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 k.wyb.).

4. Protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania (art. 82 § 2 k.wyb.).
5. Protest przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła lub senatora może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego (art. 82 § 3 k.wyb.).
6. Protest może wnieść także przewodniczący właściwej komisji wyborczej, a także pełnomocnik wyborczy (art. 82 § 5 k.wyb.).
7. W proteście wyborczym należy sformułować konkretne zarzuty wskazujące, jakie przepisy kodeksu wyborczego i w jaki sposób zostały naruszone albo, jakie przestępstwo przeciwko wyborom zostało popełnione. Wnoszący protest powinien w nim również przedstawić lub wskazać konkretne dowody, na których opiera swoje zarzuty (art. 241 § 3 k.wyb.).
8. Kodeks wyborczy ustala pisemną formę wniesienia protestu. Nie jest zatem możliwe wniesienie go w innej formie, czyli na przykład w postaci elektronicznej (art. 241 § 1 k.wyb.). Protesty wniesione za pośrednictwem poczty elektronicznej nie będą rozpoznawane.
9. Sąd Najwyższy rozpatruje protesty w składzie 3 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym, i wydaje opinię w formie postanowienia w sprawie protestu (art. 242 § 1 k.wyb.).
10. Sąd Najwyższy na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez PKW oraz opinii wydanych w wyniku rozpoznania protestów rozstrzyga o ważności wyborów oraz o ważności wyboru posła, przeciwko któremu wniesiono protest. Rozstrzygnięcie ma formę uchwały podjętej w składzie całej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, nie później niż w 90 dniu po dniu wyborów (art. 244 § 1, 1a i 2 k.wyb.).

Po wyborach parlamentarnych przeprowadzonych w 2015 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło 77 protestów wyborczych, z czego za zasadne w całości lub części sąd uznał 27 spośród nich. Żadne ze stwierdzonych nieprawidłowości nie miały wpływu na wynik wyborów.

Po wyborach do Sejmu i Senatu RP przeprowadzonych w 2005 r. sąd rozpoznał 136 protestów. Zarzuty okazały się zasadne w przypadku 20 protestów. Sąd Najwyższy uznał, że w odniesieniu do jednego z zarzutów, który był podnoszony w 5 protestach, naruszenie miało lub mogło mieć wpływ na wynik wyborów i unieważnił wybory do Senatu RP przeprowadzone w okręgu częstochowskim. Naruszenie polegało na tym, że na kartach do głosowania do Senatu nie wydrukowano nazw komitetów wyborczych kandydatów na senatorów. Sąd nakazał przeprowadzenie powtórnego głosowania, które odbyło się 22 stycznia 2006 r.